

Opracowanie propozycji rozwoju funkcji sołtysa w kierunku pełnienia roli brokerów innowacji (IERiGŻ-PIB)

Autor opracowania:
dr hab. inż. Agnieszka Wrzochalska, prof. IERiGŻ-PIB

Autor streszczenia:
Małgorzata Kurowska

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowy Instytut Badawczy

Celem opracowania było zdiagnozowanie potencjału jaki posiadają sołtysi w odniesieniu do działań innowacyjnych i określenie możliwości pełnienia przez nich roli brokerów innowacji oraz zakresu tych działań. Źródłem danych i informacji była analiza literatury przedmiotu, dane statystyki publicznej, w tym informacje statystyczne GUS (głównie Bank Danych Lokalnych) oraz gromadzony od kilkunastu lat w IERiGŻ PIB materiał badawczy dotyczący społeczności wiejskich i ich liderów.

Sprawowanie funkcji sołtysa to praca przede wszystkim społeczna. Jest on łącznikiem między mieszkańcami a organami gminy, organizatorem zebrań wiejskich, na których omawiane są wspólne sprawy dotyczące sołectwa, a także administratorem monitorującym, aby ustawy, rozporządzenia, zarządzenia i uchwały organów gminy, powiatu, województwa były w sołectwie znane i wykonywane.

Pojęcie innowacji rozumieć można jako celowe i korzystne zmiany, które znajdują zastosowanie w praktyce, jest to zatem proces, w wyniku którego osiągane są różnego rodzaju korzyści: techniczne, ekonomiczne i społeczne. Są one niezbędnym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarstw rolnych oraz dostosowanie ich do coraz to większych wymagań odbiorców ich produkcji. Wprowadzanie innowacji do gospodarstw rolnych przyczynia się do zwiększenia ich konkurencyjności. W celu wsparcia innowacji w rolnictwie, produkcji żywności, leśnictwie i na obszarach wiejskich powstała Sieć na Rzecz Innowacji w Rolnictwie i na Obszarach Wiejskich (SIR) działająca w ramach Krajowej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich. Struktura Sieci opiera się na publicznym doradztwie rolniczym, gdyż jej funkcjonowanie zapewniają: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie (CDR) jako koordynator Sieci oraz Wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (WODR). W każdej z tych publicznych jednostek doradztwa rolniczego zatrudnione są osoby na stanowiskach koordynatora Sieci oraz brokera innowacji. Pracownicy ci posiadają wieloletnie doświadczenie nie tylko we współpracy jednostkami naukowo-badawczymi oraz przedsiębiorcami działającymi na obszarach wiejskich, ale także i z rolnikami. Do głównych zadań brokerów innowacji w ramach SIR należy przede wszystkim identyfikacja potencjalnych partnerów na obszarze działania brokera oraz nawiązanie z nimi kontaktów i współpracy oraz prowadzenie działań aktywizujących, a także pomoc w tworzeniu i organizacji grupy operacyjnej oraz pomoc w przygotowywaniu potrzebnych dokumentów formalnych związanych z funkcjonowaniem danej grupy. Brokera innowacji należy postrzegać jako łącznika,

pośredniczącego we współpracy nauki i biznesu, wyposażonego we wszelkie potrzebne narzędzia w celu skutecznienia przedmiotowej współpracy. Brokerzy są pomocni także w przygotowaniu planów biznesowych konkretnych operacji oraz analiz wykonalności danych przedsięwzięć itp. Udzielają także ewentualnej pomocy w przygotowaniu wniosku o przyznanie funduszy na realizację projektu wdrożeniowego i stałe monitorują prace grupy operacyjnej, przy której tworzeniu brali udział.

Rolę brokerów innowacji w lokalnej społeczności mogą pełnić sołtysi, którzy są jednymi z najbardziej kompetentnych osób w odniesieniu do określenia źródła innowacji (wyzwań i problemów) jakie występują na danym terenie. Sołtysi znają lokalną społeczność i procesy w niej zachodzące, dlatego też są kompetentni do działań dotyczących innowacji w zakresie organizacyjnym. Możliwości działań sołtysów jako brokerów innowacji przedstawione zostały w poniższej tabeli:

Tabela 1. Rola i działania sołtysa – brokera innowacji

Etapy	Rola sołtysa
Proces wprowadzania innowacji	Aktywizacja społeczności lokalnej w innowacyjnym rozwoju wsi; propagowanie innowacyjnych rozwiązań; działania organizacyjne; działania zespołowe; gromadzenie informacji na poziomie lokalnym; współpraca z polskimi i zagranicznymi jednostkami badawczymi, jako podstawowe lokalne ogniwo; lider Grup Operacyjnych; łącznik z brokerem innowacji.
Marketing	Propagowanie innowacyjnych rozwiązań; promocja turystyki wiejskiej; promocja regionu (wsi) jako producenta dobrej jakościowo żywności (żywności wytworzonej w sposób naturalny); propagowanie wiedzy, inicjowanie szkoleń; wsparcie działań dotyczących zachowania kultury ludowej i różnorodności kulturowej regionów; gromadzenie informacji dotyczącej marketingu regionu i podjętych działań innowacyjnych na poziomie lokalnym; współpraca z polskimi i zagranicznymi jednostkami badawczymi.
Wytworzone dobra innowacyjne	Podnoszenie wiedzy i umiejętności rolników poprzez inicjowanie szkoleń i zachęte; twórca/współtwórca atrakcyjnych produktów turystycznych; podjęte działania dotyczące zachowania i utrzymania walorów ekologicznych i krajobrazowych wsi; zwiększenie atrakcyjności turystycznej; rozwój wielofunkcyjnej infrastruktury turystycznej; współpraca przy tworzeniu partnerstw miejsko-wiejskich; ochrona dziedzictwa narodowego; dbałość o wpływ procesu wytwarzania żywności na środowisko wsi; zachowanie kultury ludowej i różnorodności kulturowej regionu;

	wzrost świadomości konsumentów w skali lokalnej; określenie kierunków rozwoju danego obszaru wiejskiego; efekty współpracy z polskimi i zagranicznymi jednostkami badawczymi.
--	---